

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

Ethical Leadership of School Administrators in Borai District Trat Primary Educational Service Area

อาณัติ พรมาธิกุล¹ ณฐาพัชร วรพงษ์พัชร^{2*}

Anut Poramathikul¹ Ntapat Worapongpat^{2*}

¹⁻²ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

And Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education (EII)

*Corresponding author e-mail: dr.thiwat@gmail.com

(Received: 18 July 2023, Revised: 17 August 2023, Accepted: 25 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา เป็นการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนจำนวน 145 คน ของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามการประเมินของครูจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of ethical leadership of school administrators in Bo Rai District; under the Office of Trat Primary Educational Service Area. 2) to compare the ethical leadership of school administrators in Bo Rai District. Under the Trat Primary Educational Service Area Office, classified by age, work experience Educational level: It is quantitative research with research tools such as questionnaires. The sample group is 145 teachers. of educational institutions in Bo Rai District Under the Trat Primary Educational Service Area Office, The sample size was calculated by comparing the sample size tables of Craigie and Morgan. That came from simple random sampling (Simple random sampling) and then the data collected from the questionnaire was analyzed by using descriptive statistics consisting of percentage, mean, and standard deviation. and compared by t-test.

1) Ethical leadership of school administrators in Bo Rai District Under the Trat Primary Educational Service Area Office Overall, it was at a high level.

2) A comparison of the ethical leadership of school administrators in Bo Rai District. Under the Trat Primary Educational Service Area Office According to teacher assessment classified by sex, age, education level, and country working experience Overall, there was no statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: leadership, ethical leadership, school administrators, administer education

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคม แห่งยุคสังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดีหน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษา ซึ่งได้แก่ โรงเรียน โดยมีผู้นำสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้มีหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่าง คณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำรวบรวมพลังต่าง ๆ มาช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้บรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี ความตระหนักในความเป็นผู้นำรู้เท่าทันเหตุการณ์และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา โดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพที่จะผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจและรักที่จะทำผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยม (พิชญา ภาเย็นยาว, 2565)และการ

บริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นด้านแรก ของการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จะประสบผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานทุกประเภท สถานศึกษาหรือสถานประกอบการใด ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อม ไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะการบริหารจัดการในงาน วิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วยจึง จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการสมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้ การสร้างคนดีนั้นก็คือการให้ความรู้ความคิด ความสามารถ และความดีแก่เขา ด้วยการให้การศึกษาอบรมวิชาความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่า วิชาสามัญ วิชาชีพ หรือวิชาศาสนาล้วนเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับเยาวชน สำหรับแต่ละคนจะนำไปสร้างอนาคตที่มั่นคงแจ่มใสถ้าโรงเรียนสอนวิชาการ ได้ดีฝึกหัดให้รู้จักหน้าที่และความเป็นพลเมืองดีให้ได้ผลจริง ๆ พร้อมทั้งอบรม ให้เข้าใจในศาสนาด้วยก็ นับว่าให้การศึกษาก่อเยาวชนอย่างครบถ้วนโดยเฉพาะความรู้วิชาการนั้น นอกจากจะทำให้บุคคลเฉลียว ฉลาดมีโอกาที่เปิดโลกกว้างแล้วยังช่วยให้เข้าใจในศาสนาได้ เข้าใจชัดเจนและกว้างขวางเกื้อกูลการ ประพฤติปฏิบัติตามศาสนาได้ถูกต้องมั่นคง และช่วยให้อนุชนเติบโตเป็นพลเมืองดีตลอดถึงได้เป็น ศาสนิกชนที่สมบูรณ์แบบ (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2558)

ปัจจุบันคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาถูกกล่าวถึงอย่าง กว้างขวางในสังคม โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร ใช้อำนาจใน การบริหารในทางที่ผิด ไม่มีหลักจิตวิทยาหรือการประนีประนอม เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ในการบริหาร สถานศึกษา ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานต่างๆภายในสถานศึกษา นั่นคือผู้บริหารนอกจากจะมีความเป็น ผู้นำแล้ว ต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานในสถานศึกษาด้วย ผู้นำที่มีจริยธรรมเป็นผู้นำที่น่า ไว้วางใจซึ่งจะแสดงพฤติกรรมที่สมาชิกขององค์กร อาจสามารถพึ่งพาได้สมาชิกเชื่อว่าผู้นำเป็นพวก เดียวกันและไม่ใช่ศัตรูเช่น ผู้นำที่น่าไว้วางใจจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่ห่วงใยสมาชิกขององค์กรและจะร่วม สร้างความสามัคคีกับสมาชิก (จุฑาภรณ์ ยมพมาศ, กนกกร ศิริสุข, 2566) ผลที่ตามมาคือจะเกิดระบบ ของความเชื่อถือต่อการกระทำและคำพูดของผู้นำที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำจะทำงานเพื่อ ประโยชน์ของเหล่าสมาชิกภายในองค์กรและผู้นำจะเป็นคนที่มีความสำคัญที่สุด ผู้นำที่ได้รับความ ไว้วางใจจะจัดหาเข็มทิศทางจริยธรรมให้กับองค์กรเช่นเดียวกับการเป็นเส้นทางไฟนำทางให้กับสมาชิก ได้เดินตาม เมื่อความไว้วางใจของสมาชิกต่อผู้นำเพิ่มขึ้นสภาพของไว้วางใจต่อกันจะพัฒนาและต้นทุนทาง สังคมจะเพิ่มขึ้นสภาพของความไว้วางใจเป็นผลจากการกระทำเล็กๆ ที่สร้างความไว้วางใจต่อกันสภาพ ของความไว้วางใจสร้างขึ้นได้จากผู้อำนวยกาที่บอกให้อาจารย์จัดการชั้นเรียนที่สามารถพบกับ ผู้ปกครองนักเรียนได้ สภาพของความไว้วางใจสร้างขึ้นได้โดยผู้จัดการที่บอกผู้อำนวยการว่ามีเงินทุน สำหรับตำแหน่งงานใหม่และหลังจากนั้นผ่านไปยังคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อทำให้มั่นใจว่า

ผู้อำนวยการมีตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายถึงแม้ว่า ความไว้วางใจสามารถสร้างขึ้นได้แต่ความไว้วางใจก็ถูกทำลายลงได้โดยการกระทำเพียงครั้งเดียว เมื่อสูญเสียความไว้วางใจแล้วมันเป็นไปได้ที่จะสร้างกลับมาใหม่อีกครั้ง (Coles, R., 2002; หงษา วงศ์จำปา, วไลนิภา ฉลากบาง, ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, ถาดทอง ปานศุภวัชร, 2558)

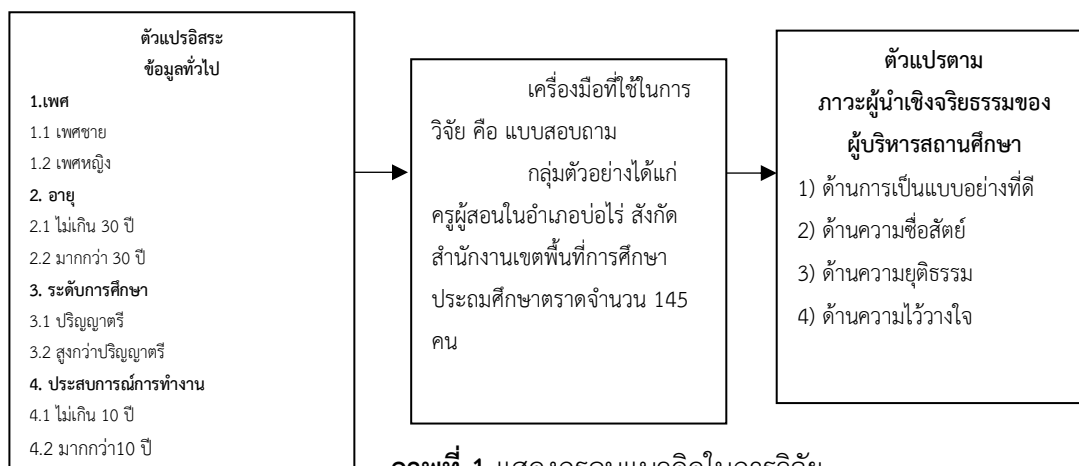
ในการที่จะเป็นผู้บริหารนั้นสิ่งที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดคุณภาพในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ ประกอบกับคุณธรรมจริยธรรมที่นำมาใช้ในการบริหาร นั่นคือภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ซึ่งต้องแสดงความประพฤติที่เหมาะสมตามบรรทัดฐาน ผ่านการกระทำของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และส่งเสริมความประพฤติเช่นนั้นต่อผู้ตาม ผ่านการสื่อสารแบบสองทาง การเสริมแรง และการตัดสินใจ (ถนอมศักดิ์ ทองประเทือง, สุดารัตน์ สารสว่าง, วรณ วิศา สืบ นุสรณ์ คล้ายจำแลง, 2566)

จากข้อมูลและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับภายในองค์กร หน่วยงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษาสามารถพัฒนาและเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ จำนวน 227 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ จำนวน 145 คน โดยเทียบตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) 3) อื่นๆ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านความซื่อสัตย์ 3) ด้านความยุติธรรม และ 4) ด้านความไว้วางใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบ่อไร่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.41	.76	มาก	4
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.47	.61	มาก	2
3.	ด้านความยุติธรรม	4.53	.66	มากที่สุด	1
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.45	.71	มาก	3
รวม		4.46	.69	มาก	

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.53$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.47$) ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.45$) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามการประเมินของครูจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.34	.67	4.41	.74	-.721	.472
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.31	.73	4.45	.77	-1.280	.202
3.	ด้านความยุติธรรม	4.40	.59	4.56	.74	-1.647	.101
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.35	.70	4.48	.77	-1.133	.259
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.35	.66	4.48	.74	-1.218	.225

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่เกิน 30 ปี		มากกว่า 30 ปี		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.34	.67	4.41	.74	-.721	.472
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.31	.73	4.45	.77	-1.280	.202
3.	ด้านความยุติธรรม	4.40	.59	4.56	.74	-1.647	.101
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.35	.70	4.48	.77	-1.133	.259
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.35	.66	4.48	.74	-1.218	.225

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.39	0.61	4.31	.92	.562	.576
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.39	.67	4.33	.95	.378	.707
3.	ด้านความยุติธรรม	4.51	.52	4.36	.95	.998	.322
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.44	.64	4.32	.97	.735	.465
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.43	.59	4.33	.94	.675	.503

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่เกิน 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.38	.65	4.34	.78	.375	.708
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.36	.72	4.39	.81	-.220	.826
3.	ด้านความยุติธรรม	4.44	.58	4.53	.78	-.904	.367
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.38	.71	4.45	.78	-.587	.558
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.39	.65	4.43	.77	-.334	.739

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาในอำเภอเมืองบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียม เสมอภาค ไม่เอินเอียง ใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร หน่วยงานองค์กรต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน คำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน อีกทั้งบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถชี้แจงรายละเอียดของงานต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรวรรณ อนันตพัฒน์, ศันสนีย์ จะสุวรรณ์, 2564) และ (ฤทัยรัตน์ ดีภัย, 2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคน โดยมีผลการวิจัยดังนี้ 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (ฐิติกร หมายมั่น, เกสณีชีวี ปริชา, รุจารอดเข็ม, อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์, 2565) ส่วนรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครู มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การเตรียมการพัฒนา ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนา และส่วนที่ 3 ภารกิจ 10 ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการพัฒนา มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ารูปแบบการพัฒนา มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความมีประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

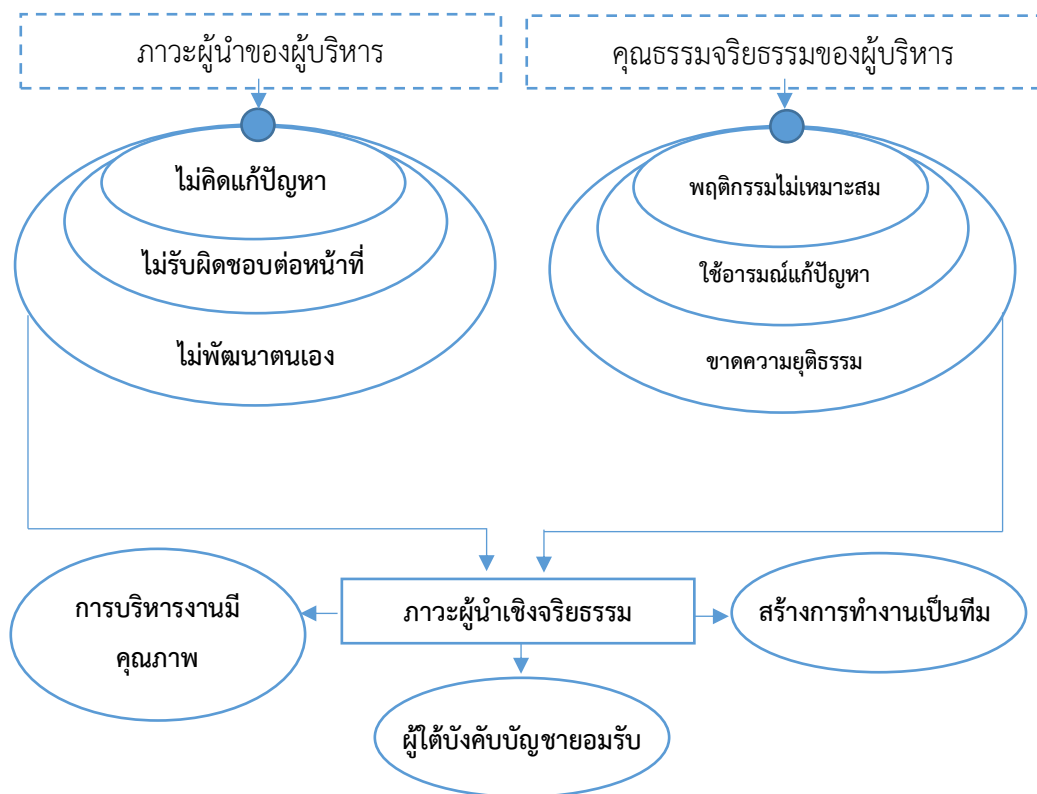
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 1) ครูที่มีอายุต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญคุณธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับเพื่อนร่วมงานและปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาคกันโดยไม่แบ่งแยกถึงระดับอายุ มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางอย่างเสมอให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน โดยเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์, พระครู วิจิตรปัญญาภรณ์, 2561) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้านของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อนร่วมงานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างเท่าเทียมกัน มีการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจต่อเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามความสามารถของตนเองได้มีประสิทธิภาพ เมื่อครูปฏิบัติงานสำเร็จ ผู้บริหารกล่าวคำยกย่อง ชมเชยแก่เพื่อนร่วมงานทุกคนโดยไม่แบ่งแยกครูตามระดับการศึกษาทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ปณิดา แก้ว กระจำ, 2561) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ย่อมต้องการให้ผู้บริหารแสดงออกถึงความรัก ความจริงใจ ความประพฤติที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและมอบหมายงาน โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยไม่ให้ความสำคัญแต่เพียงครูที่มีประสบการณ์มากกว่าเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ธนิภา กริธาพล, 2560) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปากคาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปากคาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะประสบการณ์สอน ผู้บริหารมีหลักในการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้วยความยุติธรรม และมีความเอื้ออาทรต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความใกล้ชิดกันกับผู้บริหารโรงเรียน โดยยึดตามหลักคุณธรรมของผู้บริหารที่ดี ดังนั้นประสบการณ์ทำงานจึงประเมินคุณธรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงผลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปัญหาของการบริหารงานที่เกิดจากการขาดภาวะผู้นำและขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั้น หากผ่านการนำภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมาปรับใช้ในการบริหาร จะทำให้เกิดการบริหารงานที่มีคุณภาพ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับนับถือ และสามารถสร้างการทำงานเป็นทีมที่ดี ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพที่ดี

สรุป

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญและควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพทั้งในด้านของงานและด้านของบุคคลที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในทุกๆด้าน และเพื่อให้ผู้บริหารเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สามารถนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

1.ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความไว้วางใจ ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมนี้ จะทำให้ครูผู้สอนมีการทำงานที่ดีต่อสถานศึกษาและให้การเคารพผู้บริหารสถานศึกษา

2.ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม จะสร้างทัศนคติที่ดีของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาโดยไม่ต้องจำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้สามารถนำภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมาปรับใช้กับการบริหารงานภายในสถานศึกษา

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างการเป็นแบบอย่างที่ดี ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมและความไว้วางใจให้เกิดในตนเองผ่านความคิด ทัศนคติและการดำเนินชีวิต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและใช้คุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้การบริหารงานภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ ควรศึกษาเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารจากการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อที่ผู้บริหารได้ทราบผลและนำไปปรับปรุง

การบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบ่อไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

- พิชญา ภาเย็นยาว. (2565). คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐมเขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 17(1), 71-79.
- สุรัตน์ ไชยชมภู. (2588). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. *วารสารการบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา*, 8(2), 1-15.
- จุฑาภรณ์ ยมพมาศ, กนกกร ศิริสุข. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
สมรรถนะหลักในการ ทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราชเขต 3. *วารสารทัศน์มิติทางการศึกษา*, 1(2), 47-61.
- หงษา วงศ์จำปา, วไลนิกา ฉลากบาง, ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ, ถาดทอง ปานศุภวัชร. (2558). รูปแบบการ
พัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารราชพฤกษ์*, 15(3), 17-23.
- ณอมศักดิ์ ทองประเทือง, สุดารัตน์ สารสว่าง, วรรณวิศา สืบบุญสรณ์ คล้ายจำแลง. (2566). อิทธิพล
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูใน
โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตศรีวิภาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1),
433-448.
- ยุพา กลิ่นชัย, พิสมัย รบ ชนะชัยพลสุข, ณัฐนันท์ พรหมณสังข์. (2565). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กำแพงเพชร. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 13(1), 123-137.
- ณัฐพล หงษ์คง, ชัชกรียา ไบลี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับความสุขของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 11(1), 135-148.
- สฤณี แสงรัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร*, 3(1), 23-38.
- นรินทร์ เทพศิริ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 18(1),
22-35.

- เอกชัย ลวดคำ, วีรภัทร ภัทรกุล. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสัพพรรณบุรี. *วารสารปรัชญาบริหารศรัณ*, 28(1), 13-24.
- กัญญาภัค ไช้เพชร, จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลบริหารศรัณ*, 7(2), 51-64.
- จิ รววรรณ อนันตพัฒน์, ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถาน ศึกษา
ในศตวรรษที่ 21. In *Proceeding National & International Conference* (Vol. 2, No. 14, p. 1044).
- ฤทัยรัตน์ ดีภัย. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการบริหารงาน
วิชาการในสถาน ศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 20(4), 13-22.
- ฐิติกร หมายมั่น, เกสณีชีว ปรีชา, รุจา รอดเข็ม, อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารปรัชญาบริหารศรัณ*, 27(1), 59-66.
- สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์, พระครู วิจิตรปัญญาภรณ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. *วารสารการบริหาร
การศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 1(2), 13-24.
- ปณิตา แก้ว กระจำง. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Baddhana
Journal*, 7(2), 296-305.
- ธนิภา กรีธาพล. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1-7. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี*, 13(2), 214-225.
- Coles, R. (2002). *Lives of moral leadership: men and women to have made difference*.
New York: Random House.